

Borrell: “Starý svet je preč.” Prekvapivé slová padli aj na adresu USA a Číny

- CZ24 News | 15. října 2022

EU: Na nedávnom stretnutí veľvyslancov EÚ vystúpil s hlavným prejavom o geopolitických vyhliadkach vysoký predstaviteľ EÚ pre zahraničné veci Josep Borrell. Uviedol, že Európa spolu so zvyškom sveta vstúpila do obdobia “radikálnej neistoty”, a vyjadril svoje myšlienky o tomto procese a vyhliadkach

Na snímke šéf diplomacie EÚ Josep Borrell

Starý svet je preč – to je hlavné posolstvo hlavného eurodiplomata. “Prosperita Európy bola založená na lacnej energii z Ruska,” tvrdí Borrell.

Druhou zložkou európskej prosperity je čínsky trh: “Čínski pracovníci a ich nízke mzdy urobili pre obmedzenie inflácie v Európe oveľa viac ako všetky centrálné banky dohromady.”

“Takže naša prosperita bola založená na Rusku a Číne,” uzatvára Borrell. Teraz však “Rusko a Čína už nie sú tým, čím boli pre náš hospodársky rozvoj”.

Borrell vidí ďalší problém v tom, že Európa deleguje bezpečnostné otázky na Američanov, ale “kto vie, čo sa stane o dva roky alebo dokonca v novembri?” Teda po voľbách do Kongresu a prezidenta USA.

“Už neexistuje svet, v ktorom sa o našu bezpečnosť starajú USA,” hovorí predstaviteľ EÚ a navrhuje, aby sa Európa zaoberala touto otázkou sama.

Závislosť je však potrebné znížiť aj v iných oblastiach. Borrell sa napríklad pýta, čo sa stane s dodávkami skvapalneného zemného plynu z Ameriky, ak sa tam k moci dostanú sily, ktoré nie sú Európanom príliš naklonené.

Alebo iný príklad. “Čo by sa stalo, keby sme zajtra nemali kobalt alebo vzácne zeminy z Konga, Južnej Ameriky alebo Afganistanu? A tie sú pre nás rovnako dôležité ako ropa a plyn,” pýta sa zástupca EÚ.

Borrell tvrdí, že **“svet vstúpil do neusporiadanej multipolarity”** (mimochodom, to je ozvena nedávnych Putinových vyhlásení, že svet sa opäť stáva multipolárnym). Európsky úradník vidí v centre tohto procesu konkurenciu medzi USA a Čínou, ktorá mení štruktúru sveta.

V tomto bode vysoký predstaviteľ EÚ kladie pozoruhodný dôraz: podstatou tejto súťaže nie je demokracia (ktorá je oficiálne deklarovaná na Západe). “Na našej (západnej - pozn. red.) strane je veľa autoritárskych režimov, takže nemôžeme povedať: ‘Sme demokracie’. To by bola lož,” hovorí Borrell.

Medzi nové póly sveta zaraďuje Turecko, Indiu, Brazíliu, Južnú Afriku, Mexiko a Indonéziu. Verí, že

celý tento **“globálny juh”** bude hrať svoju vlastnú hru – pretože nie je zastúpený v súčasných svetových elitách, hoci má vysokú populačnú a ekonomickú váhu. A tieto krajiny obviňujú Západ z globálnych kríz.

Borrell priznal: mnohí ľudia v Európe neverili, že Rusko zaútočí na Ukrajinu. Neverili ani tomu, že Ukrajina bude schopná odolávať tak úspešne ako teraz.

“Nepredpokladali sme ani, že by Putin mohol pristúpiť k masovej mobilizácii a otvoreným jadrovým hrozbám. Myslím, že všetci ste si prečítali a opakovane prečítali posledný Putinov prejav, keď oznámil anexiu. Tento prejav by si mal prečítať každý európsky občan. Musíte svetu vysvetliť, čo znamená jeho postoj k Západu a aké sú skutočné dôvody vojny,” povedal Borrell.

Za jeden z najdôležitejších trendov považuje Borrell nárast autoritárstva, nacionalizmu a “politiky identity” (v opozícii voči zjednocovaniu Západu). To je jeden z dôvodov, prečo európsky model “už mnohí neprijímajú – z kultúrnych, historických a ekonomických dôvodov”.

V novom kontexte Borrell formuloval poslanie Európy takto: “Musíme vysvetliť, že existuje súvislosť medzi politickou slobodou a kvalitou života. V našej časti sveta existuje kombinácia politickej slobody, hospodárskej prosperity a sociálnej súdržnosti, ale vo zvyšku sveta to tak nie je. Musíme sa pokúsiť vysvetliť, že demokracia, sloboda, politická sloboda nie je niečo, čo možno vymeniť za hospodársku prosperitu alebo sociálnu súdržnosť, tieto veci musia ísť ruka v ruke. Inak náš model nefunguje.”

ZDROJ: SITA/HSP